



Rad imam slovenski jezik

Podjetje, gospodarska družba in firma

TEKST **Milojka Mansoor,**

diplomirana slavistka, dolgoletna lektorica v tiskanih medijih

Pri pisanju nas moti, da ves čas ponavljamo enako besedo, s katero imenujemo pojem ali stvar, o katerem pišemo. Zato skušamo najti sinonim, s katerim bi radi popestrili napisano ali ime skrajšali, če je predolgo. To je sicer zaželeno, vendar moramo biti pri tem zelo previdni, saj je vedno na prvem mestu vsebina in šele potem pestrost in poetičnost besedila.

To velja zlasti za strokovna besedila, v katerih je raba približnih sinonimov hoja po tankem ledu. Privoščijo si jo lahko le tisti, ki dobro poznajo pomen uporabljenih besed, saj se pišočci nikoli ne sme zanašati, da bo tisti, ki mu je besedilo namenjeno, razbral ali celo uganil pravi pomen.

Tak navidezno sinonimni trojček so *podjetje*, *gospodarska družba* in *firma*. Lepo je, če skušamo za enak pojem uporabljati sinonimne besede. S tem pokažemo, da suvereno govorimo ali pišemo o zadevah, ki jih razumemo in obvladamo. A ne smemo pozabiti na natančen pomen. Ne smemo se zadovoljiti s približnim ali podobnim, ker lahko v ekonomiji ali na pravnem področju naredimo več škode, kot pa je koristi od zanimivega pisanja.

Najprej moramo vedeti, kaj natančno pomenijo besede. V osnovnem pomenu je **podjetje** skupek organiziranega premoženja, namenjenega opravljanju gospodarske dejavnosti. Ima status pravne osebe ter pravice in obveznosti. Praviloma vključuje tudi zaposlene, vendar ti niso pogoj za obstoj podjetja. Predpisi ga omenjajo v različnih vlogah in pomenih, zato se beseda pogosto uporablja tudi v pomenu **gospodarske družbe**. V Zakonu o gospodarskih družbah pojem podjetja ni opredeljen.

Podjetje in gospodarska družba sta različna pojma in ju ne smemo zamenjevati tam, kjer mora biti izražanje natančno. To gotovo velja za pravniški jezik in ekonomijo. Ju pa lahko malo manj natančno uporabljamo v govornem ali časopisnem jeziku, ko ni nevarnosti, da bi s tem zabrisali njun pravi pomen.

In še tretji del trojčka – **firma**. To besedo na prvi pogled največkrat srečamo kot nekakšno nezaželeno izposojenko pri govornicah ali pisnicah, ki se ohlapneje izražajo in ki jih ne motijo tuje ter popačene besede. Najlaže bi jo pripisali pogovornemu jeziku.

V resnici pa ima pojem firma poseben pomen. Je prepoznavni znak podjetja ali gospodarske družbe, ime, pod katerim podjetje ali družba posluje, in je ne smemo enačiti s podjetjem.

Beseda **firma** izhaja iz latinščine (lat. *firmare* – podpisati, potrditi). Kaj firma mora in česa ne sme vključevati, je določeno v zakonu, v praksi pa to ni dosledno upoštevano. Zakon namreč določa, da mora biti firma v slovenščini ali pa mora biti poleg tujega imena tudi slovensko ime. Pri registriranju podjetij in gospodarskih družb pristojni ustanovitelju z lahkim srcem pogledajo skozi prste, pri preostalih treh določilih (ime Slovenija, pojmi »državni, republiški« in »občinski« ter imena osebnosti se lahko uporabijo le na podlagi posebnega dovoljenja) pa so zelo dosledni.

Zanimivo je, da se beseda **podjetje** v vsebinsko drugačnem pomenu uporablja v različnih zgodovinskih obdobjih ter v različnih družbenih in pravnih sistemih. Nekako 15 let ga je zelo pogosto zamenjeval pojem organizacije združenega dela (OZD). Ker je bilo to ime predolgo za ponavljanje v enakem besedilu, se je pogosto zanj uporabljala beseda podjetje.

Evroterm

Treba je paziti na razliko med **podjetjem** in **gospodarsko družbo**, ker termin podjetje po teoriji prava gospodarskih družb v slovenskem pravnem redu nima pomena, kot ga imata sinonima v angleškem jeziku (*establishment*) in nemškem jeziku (*die Niederlassung*), ampak se termin podjetje še vedno širše uporablja za gospodarsko družbo, pravno veljavno glede na slovenski pravni red pa le v sobesedilu s **podjetnikom posameznikom**. Zakon o gospodarskih družbah termina podjetje ne uporablja, Zakon o zunanjetrgovinskem poslovanju pa le v sobesedilih »pravica do ustanavljanja podjetja v tujini«. V skladu s slovenskim pravnim redom za pravne osebe, ki na trgu samostojno opravljajo pridobitno dejavnost, uporabljamo termin **družba** ali **gospodarska družba** (vir: Evroterm, avgust 2009.). Kako živ je jezik, vidimo v Evrotermu, saj se je v začetku letošnjega leta spremenilo priporočilo: termin **družba** se uporablja v pravniškem jeziku, termin **podjetje** pa sicer, v pravu pa le izjemoma.